כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר ח.

מתני' א)**הריני נזיר כשער כו'.** ב)[דלמרינן] נזירות כשער ראשו כקבל עליו והרי זה נזיר עולם לפי ששערות ראשו מרובין משני מיין ויהא מגלח כל ימיו אחת ג)כפוף שלשים ויבא קרבן: **רבי אומר אין זה מגלח אחת** ג)**לשלשים.** והא דקתמר (ד) כשער ראשי מלא נזירות אריכא קבל עליו כשיעור שער ראשו ואינו יכול להשלימה ואינו מגלח לעולם: **אלא איזהו שמגלח אחת לשלשים יום זה שאמר הרי עלי נזירות כשער ראשי.** דהוא"ל ואמר (ב) עלי נזירות משמע דקא מפליג בין נזירות לנזירות ויהא מגלח בכפוף כל שלשים ומביא קרבן: **כודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי הרי זה נזיר שלשים יום.** ותו לא. והא דאמר מלא הבית משמע כאילו אמר אריכא לי מילתא כמלא הבית או כמלא קופה: **ואם אמר אחת גדולה נזרתי.** נעשה כאילו אמר מלא חרדל ונעשה כל ימיו נזיר דאמרינן נזירות כמנין גרעיני חרדל שכו קבל עליו ואין להם הפסקה כל ימיו: **גמ' ואמאי וליחייב.** להביא קופה כאילו מלאה קישואין ואי ממזקק מיניהו ר' נימא לי' ד)נזירות של שלשים שלשים קבל עליו: **ותיהוי ליה תקנתא.** אחר אותם עשרה ה)נזירות לשתות ביין: **אמר חזקיה כמחלוקת שנויה.** דאיכא תנאי דסבירא ליה (ג) ו) כווותיה ומתני' ז)לא תני הכי: **ר"ש היא דאמר אדם מכנים עצמו לדבר שספקו חמור מודאי.** דאילו נזיר ודאי אינו מגלח ומביא קרבן אבל אם אמר הריני נזיר כו' **מודאי.** דאילו נזיר ודאי מגלח ומביא קרבן ומגלח ואילו על ספיקו לא מצי ח)מגלח דהכי מפרש כאלו מוחריס במסכת נדרים ט): **הריני נזיר כו' ר"ש אוסר.** שחייב בנזירות ט)דהוא"ל דהוי ספק אי הוי ביה מלה כור אחרינן דהוי ביה ודאי מלה כור ואיהו נזיר שכל ספק נזירות לחמרא א) דספיקו בנזיר חמור מודאי ב) דאילו ודאי אינא היו בו מלה כור לא הוי נזיר השתא דהוי ספק אחרינן דנזיר הוא. הכי נמי במתניתין ט)דהוא"ל דספקא הוא דלא ידענן אי אדעתא דמלאה קישואין אי ג)בחרדל קאמר אחרינן ביה ספק נזירות להחמיר וכמאן דמלאה חרדל קאמר ואין לו תקנה אכל אליבא ט)דמ"ד שכל ספק נזירות להקל לדידיה אחרינן דואתה כאילו מלאה קישואין: **ר' יוחנן אמר אפילו תימא כר' יהודה.** דהתם עצמא מאי אמר ר' יהודה דספק נזירות להקל דלמא לא הוו ביה מלה כורין ולא נחית ליה לנזירות כלל ומספיקא לא אחרינן ליה דליחוי נזיר כי היכי דלא לייתי חולין לעזרה לכי מצלקיה אם אינו מגלח אחרינן ליה לנזירות. אי משום מלאה קישואין אי משום מלאה חרדל נזירות ט)חיילא עליה ממה נפשך וכיון דנחית לנזירות נחתי לסלקיה ט)מש"ה אית לן למימר דנזירות כמנין גרעיני חרדל קיבל עליו ועלולים כל ימיו יהא אסור ביין: **אמאי לא ליסלקיה נימא דליחוי כאילו מלאה קישואין.** ולכי משלים ליה נזירות כמנין קישואין שיכולין ליכנס בתוך הקופה ומייתי ליה קרבן ט)הוי כמסולק ועומד דכלא נחית ליה לנזירות דמי ותיהוי ליה תקנתא: **הא.** לא מצית אמרת ט)דנזירות קבל עליו: **הריני** נזיר **מלא הבית מלא הקופה.** פירוש בית ריקנית או קופה ריקנית ט)לפנים בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי נזיר שלשים יום פי' נזירות אחת ודהא דקתמר מלא הבית דאריכא ליה מילתא [כו'] ואינו נזיר אלא שלשים יום: [ואם אמר סתם] נזרתי. רואין הקופה כאילו מלאה חרדל ונזיר כל ימיו לדעת נזירות אחר נזירות ואחר:

מתני' ט)א**הריני נזיר כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלשים יום רבי אומר אין זה מגלח אחת לשלשים יום ואיזהו מגלח אחת לשלשים האומר הרי עלי נזירות כשער ראשי וכעפר הארץ וכחול הים** ב)**הריני נזיר מלא הבית** או מלא הקופה בודקין אותו אם אמר אחת גדולה נזרתי נזיר ל' יום ואם אמר סתם נזרתי רואין את הקופה כאילו היא מלאה חרדל ונזיר כל ימיו ג)**הריני נזיר מכאן עד מקום פלוני אומדין כמה ימים מכאן עד מקום פלוני אם פחות מל' יום נזיר ל' יום ואם לאו נזיר כמנין הימים הריני נזיר כמנין ימות החמה** ד)**מונה נזירות כמנין ימות החמה אמר רבי יהודה מעשה היה כיון שהשלים מת: גמ' רואין את הקופה כאילו מלאה חרדל ונזיר כל ימיו ואמאי וליחזייה כאילו מלאה קישואין ודלועין ותיהוי ליה תקנתא אמר חזקיה במחלוקת שנויה ור"ש היא דאמר אדם מכנים את עצמו לדבר שספיקו חמור מודאי דתניא** ה)**הריני נזיר ע"מ שיהא בברי זה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אוסר** ו)**שספק נזירות להחמיר ר' יהודה** ז)**מתיר שספק נזירות להקל רבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי יהודה התם לא נחית ליה לנזירות הכא נחית ליה לנזירות במאי לסלוקיה מיניה אמאי לא ליחזיה לקופה כאילו מלאה קישואין ודלועין ותיהוי ליה תקנתא** ח)**הא ס"ד נזירות הוא דקביל עילויה** דר' לדבר דספקו חמור מודאו שעל ידי ספק יהיה חמור לו מאילו קבל עליו נזירות ודאי כמו שאם בנזירות לחרדל נתכוון מונה נזירות אחר נזירות לעולם ומגלח בין כל אחת ואחת ומביא קרבן והשתא דאיכא לספוקי [דלקישואין או] לבלק נתכוון מציגלח פעם אחת שוב לא יחולו עד שיביא קרבן וקרבן אינו יכול להביא דשמא לבלק נתכוון לחד נזירות וקמייתי חולין בעזרה: **שיהא בברי זה מאה כור ומצאו שנגנב.** ואין אנו יודעין אם היו בו מאה כור אם לאו ר"ש אוסר דספק נזירות להחמיר דחייבינן דלמא היו בו מאה כור ט) ולקמן מפרש תקנתא ג) לר"ש דאומר ט) קודם שיתחיל למנות ימי נזירותו אם היו בו מאה כור והריני נזיר מדבורי הראשון הנה אשלים נדרי ומביא קרבנותיו ואם לא היו בו מאה כור ואם כן בדבורי לא היה בו ממש הריני נודר נזיר מעכשיו ויהיה נזיר שלשים יום ויביא קרבנותיו ואין כאן חולין בעזרה כי הוא נזיר שלשים או מכח דיבור הראשון או מכח דיבור השני ואם תאמר ומאי שפקא ממור מודאו הרי הוא נפטר בנזירות אחת ובקרבן אחד כאילו בודאי היו בו מאה כור ויש לומר דיכול לבא לידי חומרא כגון אם נטמא קודם שהתנה דהשתא הוי ספק נזיר טמא ואין לו תקנה דלא יוכל להביא אשם טמא על הספק שלא היו בו מאה כור וקא מייתי חולין בעזרה ואסור ביין ובמגלחת לעולם [דשמא] נזיר הוא ואינו יכול לפטור מנזירותו אם לא בהבאת אשם טומאה וזה אין בא על המתאי אכל נטמא אחר שהתנה אז הוה ודאי נזיר טמא ומייתי אשם טומאה והדר מגלח בלא ספק נזירות: **רבי** יהודה מתיר שספק נזירות להקל. דהוא לא קיבל עליו אלא"כ ימצא בו מאה כור וכן במתני' רואין אותה כאילו מלאה בלא ויפטר בנזירות אחת: **אפי'** תימא רבי יהודה התם לא נחית לנזירות בש"ס. כלומר אין? להטיל עליו נזירות דשמא לא היו בו מאה כור: **הכא** נחית לנזירות במאי לסלוקיה מיניה. כלומר בתמניתין על כרחין מייב לנזירות אחת ואפילו אי בלא אמר וכיון שיבר לנזירות אינו יכול להסתלק כמו שמפרש והולך ופריך אמאי אינו יכול להסתלק ליחזי כאילו היא מלאה קישואין או מלאה בלא ומיהוי ליה תקנתא: דסלקא דעתך דנזירות קבל עליה. כלומר יגלח ממה נפשך לפוף שלשים יום ויביא קרבן דאי חדא נזירות קבל עליה שפיר קמגלח ואי נמי חרדל קבל עילויה מצי לגלוחי אחר שלשים יום דקא סלקא דעתך אי אמר חרדל לנזירות קבל עליה כלומר הרבה נזירות ולא נזירות אחת אחרון ואין מגלח לפוף שלשים שוב לא מטיל עליה נזירות לרבי יהודה דמאן לימא לן דחרדל קבל דלמא בלא: **ההיא** דכרי דאמר רבי יהודה מתיר ואמאי אינו יכול להסתלק ומשני רבי יהודה דמאן לימא לן דחרדל קבל דלמא בלא: **והשתא** דמי ד)דהאמרי' ט)חרדל הך נזירות אחרון קבל עליה ועד יום מותו לא מצי לגלח הלכך הכא ע"כ נחית לחד נזירות אפילו אי בלא קבל וכיון שאתה מורידו לנזירות אפילו לרבי יהודה תו לא מצי להסתלק דשמא חרדל קבל עליה ונדון עד יום מותו נזירות חד ואחרון ולא דמי להיא דכלו[10] דאינו יורד לנזירות לרבי יהודה: **ורבי** ר'

מסורת הש"ס

א) לעיל ז., ב) (נ"י סס), ג) לעיל ז., ד) [תוס' פ"ב] לקמן לב. נדרים יט. ע"ש, ה) [לקמן יב.], ו) פ"א לא, ז) [רף יט:], ח) נ"ל לפניי, ט) נ"ל חד נזירות,

נוסחת הריב"ן

א) מומרים: ב) לג' יום: ג) לג' יום: ד) נזירות: ה) נזירות: ו) כוותך: ז) דלא: ח) מדאלו: ט) לגלח: י) הוא"ל: כ) הוא"ל: ל) חרדל: מ) דמקל דמתיר: נ) דמיילא עליה כמלי: ס) לסלקיה מיניה הכא אית לן למימר כו': ע) ומייתי ליה קרבן מיהו ליה תקנתא כל"ל והסאר ליתא: פ) דנזירות:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רבי אומר וכו' ואמאי דקאמר הריני נזיר כשער ראשי: (ב) ד"ה אלא וכו' דהוא"ל ואמר הרי עלי: (ג) ד"ה אמר חזקיה וכו' דסבירא ליה כווותיך ומתניתין דלא תני הכי: (ד) ד"ה ר' יוחנן וכו' לכי מקבלים נזירותו אבל הכא כל"ל והכ"ל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שיהא בברי ולקמן ספרש. דף יג ע"א ולא ע"ב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה הריני נזיר וכו' ר"ש אומר וכו' שכל ספק נזירות להחמיר דספיקו עכ"ל. נ"ב ומע"ג דספיקו: ב) באדר חמור מודאו דאילו ודאי. נ"ב ואילו ודאי עיין מ"מ: ג) תוס' ד"ה שיהא בברי וכו' ולקמן מפרש תקנתא. ר"ל ולקמן דף יג ע"א מפרש כמתני' תקנתא לר"ש להתנות והך תקנתא שייך נמי הכא. אורח מישור: ד) ד"ה הכא נחית לנזירות וכו' ומסני רבי יהודה סבר לה כרבי דהאמר חרדל נמחקו מיהו דהאמר חרדל ונ"ב דאמר הך כל"ל:

הגהות התוספות

1. נ"ל אם פחות. 2. נ"ל וכמדיפרים הש"ס. 3. נ"ל מיהו הרבה. 4. נ"ל לא יכול לגלח (וכן בש"י איתא יכול). 5. נ"ל דיתנה ואמר. 6. נ"ל שמא לא. 7. נ"ל מספק אין. 8. נ"ל בלא קיבל. 9. נ"ל דאמר חד מיהו אחרון כו'. 10. נ"ל להביא דכרי.

פי' הרא"ש

הריני נזיר כשער ראשי וכו'. הרי זה נזיר עולם ומגלח א' לשלשים יום. כי קיבל עליו נזירות כמנין שער ראשו וכל לי' לי' הוי נזיר בפני עצמו ומגלח בכל יום ל"א ומביא קרבנותיו וכו ביום מתחיל נזירות ואינו שותה יין ואינו מטמא למתים לעולם ולא כנזיר עולם דלעיל דנזיר אבשלום דמיקל בתער דווקא ולא במספרים ופליגי לענין אם מגלח לשנה או לל' יום או לז' ימים ואם רצה אינו מגלח ואינו מביא קרבן אבל נזיר עולם (בתרא) (דהכא) צריך לגלח ולהביא קרבנותיו משלשים לל'. והא מספקא לי אם יראה לעמוד בנזירותו בלא הבאת קרבן זמן גדול ורק שלא יעבור בכל תאחר על קרבנות שנתחייב בידו מידי דהוה הנזירות שהשלים ימי נזירותו שיכול להשהות קרבנותיו ובלבד שלא יעבור בכל תאחר. או דלמא כיון שקבל עליו נזירות כל ימיו חייב הוא להשלים נזירות אחת מיד ולהתחיל אחרת והדעת נוטה כך כיון שכל ימיו הוא מחייב נזירות אין לו לאחר מלהשלים כל מה שיוכל. ועוד יש דין ג' לנזיר עולם אם אמר הריני נזיר ק' שנה או אלף שנים הוא נזיר לעולם נזירות א' יש לו כל ימי חייו ואינו מגלח לעולם אם לא נטמא כדקתני בברייתא בגמ' אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם: ר' אומר אין זה מגלח א' לשלשים יום דסבר דנזיר אחר ימים כמנין שער ראשו קבל עליו ואיכא לאיסתפקי אם יש לו דין נזיר עולם דאבשלום או דין נזיר לעולם ואין נ"ל ספק כיון דנזיר אחת כמנין שערות קבל עליה חד נזיר הוה כאומר ק' שנה: האומר עלי נזירות ועכשיו אינו מגלח לעולם שאינו מביא קרבנותיו בספק ותימה ולמה ספקו חמור מודאי יאמר אם לא היה בו ק' כור הריני נזיר ר"ל דמ"מ הוא חמור שאם נטמא קודם שאמר תנאי זה אינו יכול להביא קרבן טומאה וכן במתני' יכול לקבל עליו נזירות כמנין חדרל אלא שאם נטמא אחר שהשלים נזירות של קישואים קודם שקיבל עליו נזירות כחדרל אינו יכול להביא קרבן טומאה: ר' יהודה מתיר שספק נזיר להקל דלא מעייל נפשיה לספק חמור ואינו נזיר כלל שכך היה דעתו שאם לא יוכל לברר הדבר שלא יהיה כדבורו: התם לא נחית לנזירות. כלומר התם לא נחית ליה לנזירות דשמא לא היה בו ק' כור ומספק לא מחתינן ליה לנזיר כי לא היה דעתו ליכנס לספק חמור: הכא נחית ליה לנזירות אז של חרדל במאי לסלוקיה מיניה הרי כל ימיו עומד בספק זה והיאך נוכל לסלקו: אמאי לא לחזייה כאילו היא מלאה קשואים ותהוי ליה תקנתא. למה אתה אומר שעומד כל ימיו בספק זה ואין לו תקנה הרי אחר שעברה נזירות של קישואים יכול לגלח דס"ד נזירות של חרדל קבל עילויה ואחר שגילה לנזירות של קשואים נסתלק בספק קישואים ואין עליו עתה אלא ספק חרדל ולא נחת אכתי לנזיר ומספיקא לא מחתינן ליה דספק נזירות לקל.

עין משפט נר מצוה

סב א מיי' פ"ג מהל' מירות הלכה יח:
מג ב מיי' שם הלכה ח:
מד ג מיי' שם הלכה ה:
מה ד מיי' שם הלכה ז:
מו ה מיי' שם פ"ב הלכה ט:

מוסף רש"י

הרי זה נזיר עולם. יש לו דין אומר הרי אני נזיר עולם, שמגלח כל ל' יום והוי נזיר כל ימיו (ראמ"ה בשמו). ומצאו שנגנב או שאבד. ואין ידוע אם היה שם מאה כור אי לא (נדרים יט:).

פי' הרא"ש (המשך)

כשער ראשי. דנזירות מוספקות קבל עליו כשער ראשו: אם אמר א' גדולה נזרתי. כלומר נזירות א' קבלתי עלי ונראה לי גדולה כמלא הבית. ואם אמר סתם נזרתי לא היה בלבי אלא מה שיידונו חכמים לשוני. ונזיר כל ימיו בגמ' מפרש לה. עד מקום פלוני מפורש למעלה: מונה נזירות כמנין ימות (והשנה) (החמה) שס"ה נזירות כמנין ימות החמה ודוקא דאמר כמנין ימות החמה אבל אם אמר בימות החמה חד נזירות קבל עילוהי שנה א' כיון דאית ליה קצותא כדרייקינן לעיל מברייתא דאלף שנה והא דלא דייק מהך מתני' דאמר כמנין הא לאו הכי לא אמרינן נזירות קבל עליה כיון דאית ליה קצותא. משום דאיכא למימר דאתיא (הוא) כדבי או כר' יהודה דסברי דאפילו כשער ראשו חד נזירות קבל עליו אבל לרבנן לא שאני להו כין איכא קצותא לליכא קצותא: ואמאי וליחזייה כאילו היא מלאה קשואים ודלועין. דספק נזירות להקל ולא יכנה אלא אחת כמנין קשואים מלא הקופה ואם היא מחוקת פחות מל' יכנה נזיר א' ואם היא מחוקת חומר אי אם חמשים יכנהו נזירות כמנים: אדם מכנים עצמו לדבר שספקו חמור מודאי. דסבר ספק נזיר' להחמיר ואפילו בדבר שספקו חמור מודאי מכנים עצמו לכל חומר הספק כגון בהך מתני' שאם ודאי כחרדל היה מגלח מל' לל' ועכשיו שהוא ספק שמא מלאה קשואים קאמר אינו מגלח אלא פעם אחת א' נזירו' ראשונה אם מחוקת הקופה פחות מל' מגלח ביום ל"א ואם מחוקת יותר משלשים מגלח סוף ששים וא' ושוב אינו מגלח כל ימיו דשמא כחרדל קאמר ונזיר עולם הוי ואינו יכול לגלח מל' לל' דשמא בקשואים קאמר ואינו מביא קרבן דהוי חולין בעזרה ואע"ג דעולה ושלמים מצי לאתויי ולהתנות בנדבה חטאת אינה באה בנדבה ואינו יכול לגלח בלא הבאה קרבן: ר"ש אוסר שספק נזירות להחמיר ואע"ג דספקו חמור מודאי דאילו היה בו ק' כור היה נזיר ומגלח לשלשים יום

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com